

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu, naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v sementiških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 3.

V Ljubljani, 5. februarija 1891.

Letnik IV.

Volitve, volitve!

Volili boste v državni zbor poslance in sicer 3. marca za kmetske občine, 5. marca pa za mesta na Kranjskem.

Zakaj so volitve v državni zbor važne?

Zato, ker na Dunaju delajo nove postave, dobre ali slabe, kakoršni so poslanci. Na Dunaju nakladajo davke velike in majhne, kakor imajo poslanci srce za ljudi. — Noben izgovor ne velja.

Voliti je vsakemu volilcu sveta pravica in dolžnost.

Kaj ti pomaga tožiti o velikih davkih, ako ne greš volit ali celo slabo voliš?

Kedo naj bo volilni mož?

Po deželi se najprej volijo volilni možje. Izvolite za volilne može take, ki so pošteni in v dobrem imenu, ki dajo cesarju, kar je cesarjevega, pa tudi Bogu, kar je božjega, Kdor zaničuje vero, ne hodi v cerkev, živi nerodno, ni dober ne za moža, ne za poslanca. Doma v svoji občini poznate može, izberite izmed teh najboljši in najpripravnejši za volilne može. K volitvi volilnih mož naj Vas veliko pride. Pod klop z izgovorom: „Saj bodo tudi brez mene opravili.“ To nič ne velja. Tudi slabih gospodarjev ne volite!

Kako v kmetskih občinah izbrati pravega poslanca?

Najprej ne pozabite, da ne more vsaka občina posebej imeti svojega poslanca, ampak več okrajev skupaj. Zato vas bodo iz Ljubljane ali odkod drugod povpraševali in želeli, da poveste še pred volitvijo, na katerega mislite. Odgovorili bodete, da ostanete pri starem, če je tak, kakoršnega želite in biti mora. Ako niste z njim zadovoljni, imenujte drugega novega.

Sedaj bodete imeli svetovalcev vse polno; ta bo rekel: Tega volite! drugi zopet drugega. Naj vam tudi „Domoljub“ nekatere nasvetuje za kmetske občine, da jih imenujete pripravljalnemu odboru:

Za občine z volilnimi kraji: Ljubljana, Litija, Ribnica imenujte dosedanjega svojega poslanca kanonika Klun-a, ki vas je vestno in vredno zastopal dosedaj in vas bo tudi v prihodnje.

Za gorenjske občine z volilnimi kraji: Kranj, Kamnik, Radolica imenujte g. Franceta Povše-ta. Ta gospod je že deželni poslanec in vzlasti zveden v kmetijskih in gospodarskih zadevah. Takega moža potrebujemo na Dunaju.

Za dolenske občine z volilnimi kraji: Trebnje, Radeče, Kočevje imenujte grofa Hohenwart-a, moža, ki je enako pravičen Slovincem in Nemcem, torej kakor nalašč za ta volilni okraj, kjer volijo Slovenci in nemški Kočevjarji skupaj.

Za dolenske občine z volilnimi kraji: Novo Mesto, Krško, Crnomelj imenujte dosedanjega poslanca Vilj. Pfeifer-ja, ki se je potegoval posebno zato, da bi se vam zmanjšalo plačilo pri prepisih v zemljiščno knjigo.

Za gorenjsko-notranjska mesta in trge imenujte dosedanjega poslanca dež. glavarja dr. Poklkar-ja.

Za notranjske občine, ki volijo v Postojni in Logatcu imenujte dosedanjega poslanca dr. Ferjančič-a, ki je zagotovil, da bo gledé verske šole deloval v soglasji z drugimi slovenskimi državnimi poslanci.

Za Dolenjska mesta imenujte dosedanjega poslanca F. Šuklje-ja, ki si je pridobil zaslúg za dolensko železnico.

Ljubljansko stolno mesto si bo na posebnem volilnem shodu izbralo svojega kandidata, katerega „Domoljub“ naznani v prihodnjem listu.

„Domoljub“ pa s tem nobenemu okraju ne vsiljuje teh kandidatov. Naznanil jih je le, da se sedaj volilci ložje pomenijo med seboj. Ako imajo volilci v kakem okraju bolj pripravnega kandidata, naj pa tistega naznanijo, vsak pa mora kakor so storili tudi vsi tukaj naštetih možje, podpisati in delati po starem našem geslu:

Vse za vero, dom, cesarja!

ROJAKI!

Državni zbor je razpuščen, nove volitve so razpisane. Presvetli naš vladar kliče nas v novič na volišče za svete naše verske in narodne pravice. Odzivajmo se katoliški Slovenci polnoštevno njegovemu klicu, podajmo se polnoštevno na volišče in oddajmo svoje glasove za take možé, kakor si jih more želiti vsak pošten slovenski rodoljub: **možé udane cesarju**, kot od Boga poklicanemu zastopniku najvišje državne oblasti, kot vrhovnemu čuvatelju ustave in s tem zaščitniku naših verskih in narodnih pravic; **možé, udane naši sveti katoliški veri**, zveste sinove naše skupne matere sv. katoliške cerkve; **možé, zvesto udane svojemu narodu slovenskemu**, ki ne bodo nikdar pozabili, da jih je rodila slovenska mati!

V verskem, narodnem in gospodarskem oziru čaka naših poslancev velevažna naloga v prihodnjem državnem zboru.

1. Zaman so se katoliški poslanci v zadnjem državnem zboru trudili za izpolnitev najiskrenejše želje vseh katoliških Avstrijcev, osobito pa katoliških Slovencev, za **versko šolo!** Premalo je bilo katoliških poslancev v državnem zboru, da bi se bila mogla naša želja uresničiti!

Torej bodi naša skrb, da sedaj izvolimo take možé, ki bodo brez vseh pridržkov postavili se pri tem vprašanju v verskem oziru na isto stališče, na

katero so se postavili avstrijski škofje v svojej znani izjavi lanskega leta.

A ne le v šoli, sploh mora, kakor v zasebnem, tako v javnem življenju vladati krščanski duh.

Od svojih prihodnjih državnih poslancev moramo zahtevati, da odločno, jasno, brez pridržkov delujejo v državnem zboru na to, da vse zakonodajstvo preveva krščanski duh.

Skratka: **Mi želimo krščansko državo!**

2. V narodnem oziru čaka naših poslancev velikansko delo.

Tu jim bode treba družiti gorečo ljubezen do domovine svoje, do svojega rodú, z jasnim pogledom za potrebe države.

Kakor v verskem, tako imamo v narodnem oziru svoje opravičene težnje gledé na šolstvo.

Kakor želimo postaviti vzgojo naše dece na krščansko, isto tako jo tudi želimo postaviti na narodno podlago.

Naša slovenska deca podučuje naj se v svojem maternem slovenskem jeziku, to bodi nepremični smoter našim poslancem!

Mnogo krivice godi se nam v narodnem oziru s tem, da v državnih uradih v naših slo-

Listek.

Lovski tat.

(Pogorska pripovedka)

Zalostna je sedela Zaljubnikarjeva Ana pred svojo kočo, ki je bila postavljena visoko gori na planini. Zdaj joka, zdaj vzdihuje, zdaj se ji zopet pokažejo na licih poteze veselega smehljaja. Na delo je v teh mislih pozabila in tudi rožni venec, katerega je vzela iz žepa, padel je iz njenih rok.

Kaj pač teži to krepko, mlado ženo? Koča je sicer res neznatna in borna, a vse je v njej in okoli nje tako snažno in v najlepšem redu; dvoje koz, ki obirati grmovje po bližnjem bregu, dajeti mleka dovolj za hrano ženi in njenemu možu.

Da, mož, ta dela Ani skrbi. Že pet tednov ga ni doma; v ječi daleč doli v ravnini je zaprt na „gradu“, in sedaj so minuli ti tedni in Kočar ima zopet priti domov. To so dogodki, ki napolnujejo

srce Kočarjeve žene, to ji vzbuja iz oči solze žalosti in veselja. — Zakaj pač so zaprli Kočarja?

Kočarjev Jurij je bil vrl dečko od nog do glave, priden in pošten, le eno napako je imel, katere se ni mogel otresti. Pravil je sam, da mu je v krvi in da pridejo trenotki, tedaj mora z doma, godi se mu kakor onemu mesečujaku, ki ga luna „nosi“ okrog. Jurij sam vé, da ko bile hotel, bi ukrotil tudi te nepoznane in silne želje, a to je ravno njegova slabost, da jih ne more. Ako namreč ves dan drvari v lesu, ali v nedeljo, ko je vse tako tiho in mirno na okrog, tedaj pozabi na ženo in na jed in hajdi puško na ramo na bližnje planine, kjer imajo še srne svoje pašnike in svoja bivališča. Na kako srno pomeriti in jo podreti, to je Jurjevo največje veselje. In zato si je prihranil toliko denarja, da je kupil staro puško in sedaj hodi od časa do časa na lov, seveda skrivaj, ker vé, da nima pravice za to, da je — lovski tat. In zgodilo se je, da so ga gozdarji zasatili na lovu, vlekli pred sodnika, ki ga je zaradi tega obsodil na pet tednov v ječo.

venskih pokrajinah še vedno vlada nemški duh in da se pogostoma, posebno v političnih uradih, nameščajo uradniki, slovenščine nezmožni.

To v prihodnje zabraniti, bodi naloga naših poslancev.

Nasprotje narodnih in državnih koristi rodilo je lanskega leta poskuse za češko-nemško spravo.

Mi katoliški Slovenci želimo spravo za vse narode avstrijske na podlagi jednakopravnosti. Tako spravo nam veleva krščanska ljubezen do bližnjega. V bratski ljubezni hočemo živeti z vsemi drugimi narodi avstrijskimi, želeč vsakemu svoje, a odločno zahtevajoč iste pravice za narod slovenski.

V to svrhu naj naši poslanci složno postopajo z vsemi drugimi katoliško mislečimi poslanci!

3. V narodno-gospodarskem oziru je doslej država za našo domovino jako malo storila.

Za dolenjsko železnico morala je naša revna dežela prevzeti velikanske žrtve.

Vendar z dolenjsko železnico še dolgo ni ustrezno zahtevam prometa v naši domovini.

Potrebna je bližja zveza Gorenjske s Trstom.

Potrebna je bližja zveza Ljubljane s Celovcem.

Potrebna je bližja zveza Kranjske z Gorico.

Naši poslanci naj delujejo na to, da država vse te potrebne železnične zveze izvede na svoje troške.

V obče naj naši poslanci delujejo v prosep načela, da morajo železnice biti državne, ker le potem bode mogoče tarife znižati tako, da bode najširšim slojem prebivalstva mogoče uživati plodove te blagovite uredbe. — Jedno najvažnejših narodno-gospodarskih vprašanj za deželo Kranjsko in mesto ljubljansko je osuševanje ljubljanskega barja. Naši poslanci naj skrbé za to, da izposlujejo od visoke vlade ono podporo za osuševanja barja, katero je vlada načeloma že obljubila in katero pričakuje deželni zbor kranjski vsled svojih sklepov, storjenih 1889. in 1890. leta.

Posebno pozornost naj obračajo naši poslanci tudi na **zboljšanje žalostnega položaja kmetkega in rokodelskega stanú.**

Da, kmetki stan je v sedanjih okoliščinah skoraj nemogoč.

Naši poslanci naj si torej prizadevajo, da se zemljiški davek od malih kmetških posestev zniža v kolikor mogoče. Isto tako hišni davek, in sicer če mogoče po načelu, da se kmetške hiše, ki služijo le za stanovanje posestniku in njegovi družini, oproste popolnoma hišnorazrednega davka.

Temu nasproti naj se uvede visoki **nagizdni davek**, ki bode zadel le bogatine.

V obče naj se davčno breme v kolikor mogoče odvali od nepremožnega prebivalstva na premožne stanove, v katerem oziru bo posebno ugajal visok borzni davek in že željno pričakovana uravnava progresivnega dohodninskega davka.

Danes je zopet prost in urnih korakov jo reže proti domu; žene ga v planine, v njegovo koč, vé namreč, da ga ondi s težkim srcem pričakuje njegova dobra žena. Dolgo že gré v hrib in vroče mu prihaja: še dobro uro in doma bo.

V istem času sedi, kakor smo videli, Ana na klopici pred koč in gleda v nižavo, kje da se bo Jurij pokazal, ali kakor je imel navado, da je zavriskal, ko je bil že kje blizo doma. „Ali pride? Ali ne pride? Kakšen je in kako se mu je godilo? Kako bo gotovo sedaj pameten, ko je poskusil kazen? Kako mu bo sama prigovarjala, naj opusti svojo grdo navado?“ Take misli begajo po glavi Kočarice.

„Oh, kako prijetno bi nama bilo“, pravi sama s seboj, „ko bi Jurij pustil svoj lov. Toda ako je že začetek tako žalosten, kaj še-le bo.“ Pred dobrim letom se je namreč Ana še-le primožila na planino h Kočarju in v prvem letu je morala že izkusiti toliko grenkega. Možu sicer ne more očitati nič posebnega, le to jo boli, da je njen mož — lovski tat, da ga ni doma cele dneve, tudi po noči večkrat iz-

ostane. S strahom se zmisli, da kedaj pride kedo z novico: „Jurja so ustrelili, tam doli v bregu leži mrtev.“ Ali pa: „Jurij je vstrelil gozdarja, ki ga je hotel zgrabiti na lovu kot tata.“ „Kaj bi bilo z njim za čas in za večnost in kaj hočem sama na tako osamljeni planini?“ Tako premišluje Ana, in z obema rokama si pokrije žena obraz ter prične glasno jokati. Ko se nekoliko zdrami iz teh težkih misli, zapazi, da ji je padel rožni venec na tla, vzame ga ter začne moliti posebno zato, da se Jurij srečno vrne domov.

V tem pa se začuje glasen strel in sicer ne posebno daleč. Kakor strela zadene ta glas mlado ženo, vsa iz sebe skoči nekaj korakov po bregu od koč. Vse je tiho in mirno. Čaka in čaka, ura mine za uro, solnce zahaja, večeri se že, a Jurja še ni od nikoder. Ana je v silnem strahu. Slutila je in bala se, da bi mož ne bil s strelom v kaki zvezi. Ali je on streljal, ali jo morda ustreljen? — Uboga žena! Pozabila je na večerjo, pozabila celo na kozí, na Pisano in Mavro, ki ste sami prišli domov, ko se je

Olajša naj se davčno breme posebno **rokodelskemu stanu**.

Prav malo rokodelstvo naj se v kolikor mogoče oprosti obrtnega davka.

Sploh naj se v vsakem oziru deluje na to, da se ustvari **krepek zadovoljen rokodelski stan**.

Rokodelskemu stanu naj se v prvi vrsti dá krepka, tesna organizacija v zadrugah, kojim naj se podelé najširše pravice.

Naši poslanci naj obračajo svojo pozornost na delavsko vprašanje.

Postavljajo naj se vedno v vrste onih, ki branijo pravice delavcev nasproti velmoči kapitalizma.

Jedna važnejših točk, s katerimi se bode bavil novi državni zbor, naj bode osnovanje **delavskih zbornic**, o katerih se je posvetoval — žal, da brez uspeha — že minoli državni zbor.

Naši poslanci naj se sploh z vso gorečnostjo poprimejo rešitve socialnega vprašanja na krščanski podlagi.

Narodi vpijejo za kruh. Dolžnost njihovih zastopnikov je, da mu ga preskrbé!

Rojaki! Katoliški Slovenci! V kratkih splošnih potezah smo vam narisali program, katerega naj bi se pe našem prepričanju držali oni možje, katere hočemo poslati kot zastopnike katoliškega slovenskega naroda v državni zbor.

Rojaki! Ako imate še druge posebne želje, naznanite nam jih in uverjeni bodite, da se bodo uvaževale.

V naših rokah je, uresničiti ta program s tem, da volimo može v državni zbor, o katerih smo prepričani, da se bodo zvesto držali teh načel.

V to pa ni zadosti, da kdo le obljubi, da bode deloval po označenem programu, marveč do tični, ki naj se zanaša na naše glasove, mora po vsej svoji preteklosti, po svojem dosedanem delovanju, po svojem značaju biti mož, o katerem ni dvomiti, da bode prostovoljno, radostno, navdušeno izvajal naš program.

Slovenci! V zadnjih letih jel se je tudi pri nas širiti oni strupeni židovski liberalizem, ki je še vsaki narod onesrečil, kateri se ga je oprijel. Zato se ga je treba varovati v vseh okoliščinah, tudi tedaj, ako se vsiljuje pod krinko „absolutne narodnosti“.

Ne zaupajmo torej praznim besedam, praznim obljubam, zaupajmo le možem, ki so v večletnem delovanju med nami jasno pokazali, da so isto tako katoliki, kakor Slovenci, da gojé enako ljubezen do svete katoliške vere, kakor do mile slovenske domovine!

Rojaki! Do mnogih izmed vas obrača se „Prispravljalni volilni odbor“ v Ljubljani, da mu naznanite svoje želje gledé na kandidate. Vaša narodna dolžnost bode, odzivati se temu pozivu. Predno pa to storite, dogovorite se z vsemi enako mislečimi možmi celega volilnega okraja, zjedinite se z njimi na jedno zanesljivo osebo kot kandidata in naznanite prej ko mogoče podpisnemu odboru, ki je o razmerah popolnoma poučen in kateri vam je sploh v vseh volilnih zadevah s svojim svetom radostno na razpolago.

Tako upamo, da bomo dosegli svoj smoter, po katerem hrepenimo. Ako bomo vsi storili svojo dolžnost, potem bode tudi Bog naše delo blagoslovil in z njegovo mogočno pomočjo bode **katoliški slovenski narod** poslal v državni zbor le **katoliške slovenske poslance**, ki se bodo pri vsem svojem delovanju zvesto in nevstraheno držali našega gesla, ki naj bode v volilni borbi naš bojni klic: Vse za vero, dom, cesarja!

Odbor katol. polit. društva v Ljubljani.

že zmračilo. In kako ne bi pozabila v tako britkih poskušnjah? . . .

* * *

Jurij je bil res že blizo doma. Kolikor bolj se je bližal domači hiši, tembolj je ponavljal svoj sklep, da hoče slovo dati prepovedanemu lovu, ter se, kakor prav, bolj doma držati. S tem trdnim sklepom hoče potolažiti in razveseliti ženo, ki že toliko časa sameva v oddaljeni pogorski koči. — „Puške mi pa le niso vzeli; tam le v stranskem prelazu je zakopana lepo v kožo zavita; treba vendar pogledati, ali je še tam in ali je še dobro ohranjena?“

Ta misel zmoti Jurja; puška mu je bila še vedno nad vse, in namesto domov, jo res zavije proti stranskemu prelazu. Kmalu je na določenem mestu, vse najde v redu. Silno je vesel, ko odvije puško iz kože ter jo vzame v roke.

„Nič še ni rejnata“, pravi, „tudi še nabasana je“, in ko Jurij poskuša in meri s puško, spomni se, kako prijetno je bilo, ko je še streljal; le škoda,

da zdaj več ne sme. No, pa on tudi noče več tega storiti; trdno je to sklenil, in obljubil to celo duhovniku na gradu pri spovedi. Vendar puško pa sme le še vzeti v roke, in nekoliko z njo pomeriti . . . Jurij je zopet pozabil na vse svoje sklepe ter se nevedé že pol ure igral s svojo puško.

Kar nekaj zašumi na bližnjem robu. Jurij pogleda. — Srnjak je, lep, da malo taci, in stoji ondi, kakor bi prosil Jurja, da naj mu posveti pot naprej. — Jurja spreletava vročina in mraz; nabasano puško ima v roki; a on misli na svojo ženo, na ravno dosluženo kazen, na svoje sklepe, v tem pa se obrne srnjak in Kočar pozabi na vse to in — vstrelil!

Pok! razlegne se glas med planinami in srnjak se zgrudi, le parkrat še stegne z nogami in — po njem je. Jurij je po svoji navadi dobro pomeril, toda on ni vesel svoje vajene roke. Sedaj se mu vzbudi vest, očitanja se mu vzbujajo v srcu in najraje bi se sam vstrelil ali izgubil v zemljo. Ravno iz ječe spušen in je zopet hudodelnik, in morda ga še pre

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko: Za cestni odbor v vrhniški je deželni odbor imenoval za svojega zastopnika župana Jan. Dolinarja in Matijo Šusteršiča, za litijski pa L. Svetca in Prašnikarja v Galeniku. — V Gorjah so imeli dne 11. januarja občni zbor bralnega društva, ki stoji na trdnih nogah; v odbor so voljeni gg.: Jakob Zumer predsednik, župnik Janez Ažman podpredsednik, nadučitelj Jos. Žirovnik tajnik in blagajnik; Jos. Črne, Val. Hudovernik, Jan. Pristav, Jos. Zupan, odborniki. Med drugim je ob tej priliki društvo imenovalo deželnega glavarja dr. Poklukarja za častnega uda. — V Idriji so dné 18. pr. m. v mestni seji imenovali ministra grofa Falkenhayna za častnega občana, ker si je za mesto in za rudarje pridobil veliko zaslug. Ako se ozremo samo na mesečne plače rudarskih delavcev, znano je, da se je mesečno „dnarsko“ izplačevalo po 5 do 6, k večjemu 7 tisoč gold., ko se sedaj izplačuje po 15 do 20, celo 24 tisoč gold. — V Škofjiloki so dobili za farno cerkev lepo in dragoceno monštranco, za katero je večino denarja zapustil pokojni župnik Blaž Soklič, oskrbel pa sedanji župnik č. g. Ivan Tomažič. — Za kamniški okraj je deželni odbor imenoval kot člane okrajnih cestnih odborov g. Andreja Mejača, posest. v Komendi in g. Karola Prelesnika, župana v Strahovecu; za brdski okraj g. Feliksa Stareta graščaka v Kolovecu in Fr. Cerarja, posestnika v Blagovici. — Na Radovici so pri zadnjem številjenju našli 1166 prebivalcev, od katerih jih

živi v Ameriki 153. — V Komendi so pri ljudski štetvi iznajdli šest Nemcev, med njimi je tudi učiteljica, ki gotovo v nemškem jeziku občuje z šolskimi otroci. Smešno in žalostno! — V Javorjih nad Poljanami sta nedavno umrla devojčka Boštjan in Neža Kos stara po 79 let. — V Jelovci je podsul snežni plaz dné 24. januarja gozdarja Š. P. K sreči so bili navzoči trije krepki možje, ki so ga z urnim odkopavanjem rešili grozne smrti. Dasi se je ponesrečeneu zlomila leva noga na dveh mestih in tudi eno rebro, vendar je Bogu hvaležen, da je ostal še živ. — Dné 25. januarja je v Verdu pri Vrhniku neki 20 letni fant svojega tovariša Jak. Možina udaril z vilami po glavi tako, da je precej umrl. — Žalostno, da je povsod lahkomišelnih ponočnjakov, ki delajo sramoto sebi in rojakom.

Iz Hrenovic, dné 22. januarja. „Domoljub“ je pridobil tudi pri nas nekaj novih naročnikov. Vrl mladenič nagovoril je sam dva tovariša svoja, da sta si list naročila.

Ni treba praviti, da imamo snega dosti. Kjer so hudi zameti, so stene ob potih do dva seznja visoke. Na cesti med Razdrtim in Ubeljskem so kidači pod snegom izkopali „tunnel“. Drugod je navada, da se domači po zimi oklenejo gorke peči, pri nas se grejejo na „ognjiščih“. Ali za drva je večkrat huda. Nekateri so na jesen premalo pridni, po zimi pa gledajo, kje bodo poleno dobili. Brda so gola, Nanos visok.

zasačijo gozdarji, predno pride do svoje koč. Vse se mu temni pred očmi, le to vé, da se sedaj ne sme ganiti, sicer je izgubljen, gotovo je namreč kaj gozdarjev v bližini na straži. Jurij se skriva v goščo in tam prebije nekaj ur. In sedaj prične zopet sam sebi očitati svoje življenje. Vedno huje mu je pri! srcu. Ta zlodjeva puška — koliko mi je škodovala. Najbolje je, da jo zdrobim in vržem od sebe. In vendar je tudi toliko prijetnih ur preživel s puško na rami. Boj je bil zato težak, slednjič vendar zmaga vest nad strastjo. Jurij vzame puško, tresči ž njo ob kamen, da se njeni deli razdrobé na kosce, cev pa je vrgel v bližnji propad. „Ako ti ne pred menoj v propad, jaz s teboj“, pravi Jurij, ter s tem sam sebe tolaži.

Tedaj mu je bilo ložje pri srcu, pokleknil je na mestu in še jedenkrat slovesno obljubil Bogu, da je bil to zadnji strel — lovskega tatú.

Bila je že noč, ko je prišel domov. Ana ga je seveda še vedno čakala. Vesela je bila, ko ga je

videla zdravega, pozabila je na vsa očitanja, saj mu bo vse to še lahko pozneje povedala, le skrbelo jo je, kaj je s strelom, ki ga je slišala, in o katerem ji je Jurij povedal vse natančno, vzlasti kaj je sklenil in kaj je s puško naredil.

„Nazadnje te bodo še tukaj iskali,“ pravi žena Juriju. Komaj je to pregovorila, že potrka nekdo na vrata in začuje se lajanje psov. — Kočarjeva sta vsa iz sebe vsled strahú.

„Skrj se pod posteljo,“ reče Ana možu, ko gre počasi odpirat vrata. Nerad to stori Jurij, sramota je zanj, a sila kola lomi.

„Kdo je zunaj?“

„Jaz, Vide, graščinski gozdar.“

„Ali ni prišel danes vaš Jurij domov?“ vpraša gozdar gospodinjo. Žena ne vé nobenega odgovora. „Ali niste slišali, da je tam v robu nekdo streljal? Ali morebiti veste, kedo je bil to?“ — V tem pa je začel pes mahati z repom in je parkrat zalajal, ko je prišel blizo postelje.

Amerikanci nič kaj dobro ne pišejo iz Amerike. „Zdaj kofe plevejo“, ali pobirali — pravijo — ga ne bodo. Najraje bi prišli kmalu domu. Zato se nam čudno zdi, ko se je še pred kratkim čulo, da tam nekje pri Ribnici še zmeraj silijo v Ameriko. Komur ni svetovati, temu ni pomagati. Če ne verjamejo, prav! Pa naj sami poskusijo.

Iz Cirknice 3. februarija. Pri ljudskem štetju so našli v Cirkniški občini 5283 prebivalcev v 916 hišah. Samo trg Cirknica ima 257 hiš in 1535 prebivalcev. Konj je 228, volov in juncev 1337, krav n junic 1042; bika sta pa samo dva. Nezmerno škodo trpi radi tega tukajšnja živinoreja; to se razvidi iz tega, da so v vsej občini našli samo 93 telet, akoravno je krav 757. Po novi postavi bode moralo biti v občini vsaj 8 bikov. Živinorejec bode kmalu spoznal korist nove postave, ker mu bode živina dajala mnogo večje dohodke.

Dne 10. februarija je hotelo 43 oseb izte občine odriniti v Brazilijo. O pravem času so pa še zvedeli, da se je nekdo nazaj vrnil iz Brazilije v Postojno. Nemudoma gre jeden do tistega moža. Tu je še-le zvedel, kako agent iz Udine ljudi slepari z lažnjivimi obljubami. Zvedel je, da otroci, ki gredo s starši v Ameriko, večidelj pomrjejo, ali vže na morju, ali pa v Braziliji radi neugodnega podnebnja; da morajo izseljenci tam silno delati, zaslužek imajo pa le majhen, da je hrana nezdrava in skoraj neuzitna. To je ljudi spametovalo in pustili so misel na Ameriko. Mraz je še sedaj občutljiv. Ljudje močno tožijo čez hudo zimo, ker ni letos nikacega zaslužka. Še drv si komaj napravijo! Žage in mlinci stojé vže čez 2 meseca, ker je Cirkniški potok popolnoma

zamrznjen. Cirkniško jezero se je vže davno čisto posušilo. Bibjega lova torej letošnjo zimo ne bode.

Od Drave. (Odlikovanje.) Gospod Janez Flucher, posestnik pri Sv. Petru, županuje v občini že 40 let. Vrli kmet in slovenski korenjak je nekoliko časa izvrševal tudi častno službo deželnega poslanca. Kmetje iz okraja Mariborskega imajo v deželnem zboru dva zastopnika. V tem okraju so nemškoliberalci imeli kmeta še v svoji oblasti, ko so Slovenci že po vseh drugih spodnještajerskih okrajih bili se vzdramili in v Gradec pak na Dunaj poslali Slovence. Pri nekej dopolnilnej volitvi je večino dobil Slovenec, namreč g. notar dr. Radaj. Ko so se približale nove volitve, so se nekega dne kmetje zbrali v Mariboru v čitalnici, da se posvetujejo, koga da bi naj izbrali za deželnega poslanca. Da so znovič želeli g. doktorja, tega ni treba praviti. In koga še? Med zbranimi se je začelo šepetati: „Flucher, Flucher“. Ta želja se je razodela tudi glasno. In ko je kmet Flucher obljubil, da bode kot Slovenec stal ob strani g. dr. Radaja, sklenili so poslušalci, da takemu možu lahko in radi zaupajo in da bodo na dan volitve glasovali tudi za Flucherja. In tisti dan je nemškutarstvu v okraju Mariborskem odzvonilo. Pri vseh sledečih volitvah bodi v deželni bodi v državni zbor večina kmetov razodeva, da ne mara dalje vlačiti nemškoliberalnega ploha. Sedaj pa naj povem, kaj sem pravzaprav nameraval napisati. Naznaniti sem hotel to-le: Nedavno so svetli cesar županu Flucherju takorekoč za božičnico podelili srebrni zaslužni križec s kronico. Vsakega domoljuba pač brez dvombe jako veseli, da je vrli predstojnik deležen postal tolikega odlikovanja

„Čuvaj, sém,“ zavpije nad psom gozdar, „le pusti ondi Jurja, vsaj bo počakal.“

Ana se silno prestraši pri teh besedah in Jurij prileze izpod postelje.

„Tako, Jurij, sedaj sva skupaj, kajti srnjaka ondi ob robu vendar ne boš utajil.“

„Ne bom tajil, a bil je zadnji, ki sem ga vstrelil,“ reče Jurij.

„Na lovsko besedo ni veliko dati,“ pravi gozdar. „Najbolje bo, da greš z menoj.“

Tedaj pa začne Ana prositi in na dolgo in široko pripovedovati, kakšne sklepe je storil Jurij in kako da je razbil puško. Gozdar posluša celo zgodbo, neverjetno zmajuje z glavo in v srcu se mu zasmili Jurjeva žena.

„Ako ga naznanim,“ misli si gozdar, „uničim jima popolno njuno srečo; zakaj sedaj ga ne bodo z lepa pustili iz zapora, ako ga zopet dobé v pest. In danes je prišel popolno z drugim namenom gozdar k Kočarju. Dveh gozdarskih lovecev je potreba

nadgozdarju in imeli so tudi Kočarjevega Jurja v mislih, češ, tako ga bomo najbrže odvadili od njegove lovske tatvine, saj so ga sicer poznali kot vzglednega moža.

„Veš kaj, Jurij, tvojemu lovskega tatvinstvu moramo konec storiti. Nadgozdar me je poslal vprašat te, če bi stopil v to službo; da si spreten zano, v dokaz temu bova prinesla seboj vstreljenega srnjaka.“

Že drugi dan je nastopil Kočar svojo novo službo, dobil je lepo novo puško in nikdar mu ni bilo žal, da je razdrobil staro svojo puško in ž njo tudi nerodno svojo navado. Od tedaj pa Jurij kot gozdarski lovec varuje graščinske pravice v gozdu ter je še vedno Bogu hvaležen, da je njemu in ženi izpolnil najiskrenejšje želje. Prisega mu je bila sveta, vsa skrita pota znana, in kar se preje gozdarjem ni posrečilo, to je Kočar dosegel, pregnal je vse lovske tatove. Da se pa divjačina ni preveč zaplodila, zato je skrbela vrta Jurjeva puška.

Štajarsko. (Drobtinice.) V Gradcu je dné 31. decembra 1890 v 4646 hišah prebivalo 106.946 ljudi; vojaki niso všteti. — Pri Sv. Križu blizu Ljutomera bodo razširili farno cerkev. Dotični črtež ali plan je gosposka onidan z neko spremembo odobrila. — Josip Dobravec iz Nazarja pri Mozirji obiskuje tretji razred na gimnaziji v Celji. On je lani v vzpomladi s svojo previdnostjo zabranil, da vsled ostrupljenja ni umrl njegov tovariš Alfonzo Serglehner, katerega je bil pičil gad. Ministerstvo je srečnemu Dobravcu prisodilo nagrade 100 gld., in ta znesek mu je dné 18. januarija v podobi hranilnične knjižice v pričo profesorjev in učencev izročil c. kr. okrajni glavar, gosp. dr. Wagner. — V Gradcu se je v nekej gostilnici Ana Arnuš s Krčevine v okraji Ptujskem zgrudila in vsled mrtvouda izdahnila dušo. — Ferdinand Jaklič, doma iz Vojnika je v nekej tvornici ali fabriki v Gradcu padel za šest metrov globoko ter se nevarno poškodoval. — Jože Gaješič, star 28 let, doma od sv. Janža pri Ptuji je v Gratkornu dné 23. novembra s polenom po glavi udaril delavca Ivana Cerana, da je ta sledečega dné umrl. Pri porotnih sodbah v Gradcu je onidan zatoženec zavoljo ubojstva bil obsojen v hudo ječo skoz štiri leta in vsaki mesec trdo ležišče. — Krojač Ivan Golob iz Recnaja, star 21 let, in hlapec Klemenčič iz Ljutomera, star 22 let, služila sta v Gomilici blizu Lipnice. Dné 2. novembra sta na cesti napadla nekega posestnika, ranila ga in mu oškodovala tudi roko. Krojač je pri sodbi v Gradcu za svoje junaštvo dobil ječo za tri mesece, hlapec pa bo pokoro delal šest tjednov. — Ivan Dobojičnik si je iz Maribora šel po poročni list k sv. Janžu ob Dravi; zvečer je želel še obiskati svoje rodovince, toda na potu tje je v snegu obnemogel in zmrznil. — V Poljčanah je mlinarski učenec Baumanov po nesreči padel pod mlinsko kolo, da ga je združnilo do smrti. — Med Poljčanami in Ponikvo je železnična lokomotiva s snežnim plugom došla vlak ter poškodovala zadnja dva voza; v jednom je sedel nadlajtenant Mali iz Zagreba, nesreča mu je stisnila nogo, da si jo je moral ozdravljati v bolnišnici v Celji. Tudi blizu Vozenice je mašina zadela ob vlak in zlomila nogo sprevodniku ali kondukerju Josipu Pinski. — V tvornici v Hrastniku zadušila sta se Franc Zavražek in Anton Marinko. — Zmrznjeno našli so v Žerovici pri Ponikvi kočlarico Marijo Anderlub. — Makso Zagar in Janez Kokar blizu Ljubna v Savinskej dolini sta sneg odkapajoč pripravljala gaz proti cerkvi. S hriba nad njima se je splazil sneg, pod katerim je oba našla smrt. — Na polji zmrznil je Franc Kolarič iz Vojnika.

Od Pohorja. (Izbiranje poslancev) za državni zbor bo se v našej deželi vršilo sledeče dni:

a) dné 5. marcija k m e t s k e občine izberejo d e v e t poslancev, od teh na slovenskem Štajaru tri, b) dné 9. marcija si m e s t a in trgi izvolijo o s e m zastopnikov, od teh na Spodnj. Štajaru dva, c) dné 11. marcija pride na vrsto trgovinska in obrtniška z b o r n i c a v Gradcu in ona v Ljubnu, vsaka po jednega poslanca, skupaj d v a, d) dné 12. marcija bodo se g r a š č a k i zbrali v Gradcu in imenovali štiri zastopnike. V državnem zboru na Dunaji, kjer se iz države ali cesarstva zbere 353 poslancev, zastopa torej deželo štajarsko 23 zastopnikov. Ko so se zadnjič leta 1885 vršile volitve v državni zbor, takrat so si nemškoliberalci močno prizadevali, da bi jim slovenski k m e t h opnil v „liberalno“ mrežo. Nasprotniki naši so v Celji začeli izdajati list z lepim imenom „Kmetski prijatelj“. Toda vse ni zlato, kar se sveti. Ravno tisto nedeljo, ko so prvo številko čudnega „Prijatelja“ bili razposlali med svet, ravno tisti dan se je po cerkvah bral evangeljski odlomek, ki govori o „lažiprerokih“. In res, to slepo naključje je za časnik bilo prav pomenljivo. Ljudstvo je v listu hitro spoznalo „lažipreroka“ in mu dalo ime „Lisjak“ ter ni maralo zanj, čeravno so ga „liberalci“ brezplačno pošiljali po slovenskih krajih, dokler jim čez poldrugo leto ni zmanjkalo nabranega denarja, da je liberalno zviti „Prijatelj“ moral za sušico preminiti. Tudi v našej občini so „liberalci“ poskusili svojo srečo. Od 1861 so „liberalci“ imeli večino v državnem zboru. Tukaj pripravljajo postave za celo državo ali cesarstvo veljavne. V volitvenej postavi so „liberalci“ določili, da ima volitveno pravico vsakdo, kdor plačuje najmanje 10 goldinarjev direktne ali „cesarske“ dače. Ali to so napravili prav po „liberalno“ tako, da vsaki mestjan in tržan in graščak sam osebno glasuje ali izbira osebo, ki bode poslana kot zastopnik ali poslanec na Dunaj. Za kmete so pa napravili tako, da še le za 500 duš pride jeden človek (t. j. „volilni mož“), ki ima pravico izbirati poslanca. V našej občini je blizo dve tisoč ljudi. Davkoplachevalci so si smeli torej izbrati 3, beri t r i osebe, katere so potem glasovale pri volitvi poslanca. Torej cela občina je na ta način veljala toliko, kakor v mestu štirje mestjani ali v trgu štirje tržani! Taka-le je „liberalna“ pravica! Pri volitvah l. 1879 se je primerilo, da je v državni zbor prišlo „konservativnih“ ali pravicoljubnih poslancev več, kakor „liberalnih“. Sedaj so volitveno pravico razširili tako, da se sme volitve vdeležiti vsakdo, kdor plačuje davka vsaj 5 gld. Ob enem so nekatere občine dobile po jednega „volilnega moža“ več, ker so novi in po večini konservativni poslanci postavili spremenili na ta način, da mora sedaj, recimo v našej občini biti izvoljenih č e t v e r o volilnih mož. N. pr. če je prej v katerej občini živel 1599 ljudi, v tem slučaju je

občina na volišče poslala tri volilne može, danes pa pošlje štiri, če je le jeden človek čez 1500 oseb v občini. Mi torej izbiramo sedaj štiri „volilne može“. Vsled tega imamo vsi občani ob času volitev toliko veljave, kakor štiri je Konjičani ali štirje Vitanjčani ali štirje Vojničani ali štirje Celjani itd. Na podlagi nizko nastavljenih številke gledé dače je seveda več oseb leta 1885 izvrševalo volilno pravico. In nekatere take neizkušene novince in še druge nezavedne so komandirali v krčmo, kjer so jih napajali, da so pozneje na volišči v občinski pisarnici „nemško“ glasovali in s tem „v lastno skledo pljuvali“. Ali na čast bodi povedano, da je ravno cvet naših kmetov hvalevredno stal na strani slovenske, na strani konservativnej. Ni dvombe, da bodo med kmeti letos zopet častno izpadle volitve poslancev za državni zbor.

Iz Ptuja, 25. januarija. V nedeljo, 25. t. m., izročili smo materi zemlji truplo g. Franca Kranjčiča. Blagi pokojnik bil je učitelj v narodni šoli ptujski, a le kratek je bil čas njegovega učiteljevanja. Učiteljski posel je bil pretežak za slabo nje-

govo zdravje. V jeseni minolega leta je bil nastopil službo, a moral jo je že čez jeden mesec opustiti. Za smrt bolan podal se je na očetov dom, kjer je, prejemši sv. zakramente za umirajoče, v petek, 23 t. m., še le 24 let star, mirno v Gospodu zaspal. Danes ob 8. uri je bil pogreb. Spreveda se je vdeležilo učiteljstvo tukajšnje „Narodne šole“ s šolsko mladino. Tudi so iz obližja ptujskega prihiteli nekateri gg. učitelji in gospodičine učiteljice tovarišu svojemu izkazat zadnjo čast.

Posebno mi je pa še pohvalno omeniti mnogobrojne vdeležbe vernega ljudstva, ki je pobožno sv. rožni venec moleč v dolgi vrsti pokojnika spremljalo k večnemu počitku.

H koncu naj še omenim, da je šolska mladež pod vodstvom našega vrliga g. učitelja Zupančiča na grobu gauljivo-lepo zapela: „Blagor mu, ki se spočije“. Rosnim očesom pa srčno željo: „Da se vidimo — v nebesih!“ poslovlili smo se od dragega pokojnika. Naj v miru počiva!

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Senice in sadno drevje. Najkoristnejšim žužkojednim pticam prištevamo senice. Vsakdo se lahko prepriča, s koliko marljivostjo in natančnostjo preiskujejo drevje, da najdejo kaj mrčesov, zapredkov ali zalege. Največjo korist pa nam dajo po zimi, ko je drevje brez listja in je zapredke in jajčeca raznih škodljivcev lažje zaslediti. Ako hočeš privabiti senic na sadne vrte, pritrdi na nekatera sadna drevesa zelene smrekove veje. Čudno je, kako rade senice tako zelenje po zimi poiščejo. Če tako napraviš, bodo sadni vrtovi le redko brez teh ptic.

Fižolova voda za izpiranje madežev. Kuhaj sub, bel fižol v vodi, pa nič ne osoli. Če hočeš imeti bolj ali manj močno juho, vzemi več ali manj fižola. Kadar je fižol mehko skuhan, tedaj fižolovo juho odlij. Ko se ohladi, namoči omadeževano blago ali pa samo madeže v njej ter je izmenčaj brez mila (žajfe). Tako odpraviš madeže od črnila, (tinte), če niso že zelo zastareli, ali če ni bilo črnilo preveč razjedljivo, dalje madeže od masti, črnega vina in vsi drugi, naj si bodo v belem ali barvanem blagu, izginejo, če se tako z njimi ravna.

Svilnato, volнено blago, črno in pisano, postane kakor novo, če se izpere v mlačni fižolovi vodi. Kakega pol kilograma fižola zadostuje za 4 litre vode. Po pranju naj se izplakne dvakrat v mlačni vodi, potem se obleka [lahno ovije ter obesi, da se posuši. Na zadnje se lika (peglja) narobe.

Padlo živino — konje, vole ali svinje — spraviti z mesta, da vstane, je navadno jako težko. Pogosto se rabijo pripomočki neusmiljeni in grozoviti. Neki gospodar, kateremu so se utrujeni voli vlegli in niso bili več z mesta spraviti, poskušal je vse mogoče; pretepal jih, zbadal v rep, pekel a brez vspeha. Slednjič mu šine v glavo misel, kaj ko bi živalim zamašil smrček s pestjo trave. To stori. Ko volom vsled zamašenega smrčka zraka zmanjkuje, skušajo sopsti, ter med tem, ko zrak lové, vstanejo. Ta pripomoček je neki vselej pomagal.

Kako kisló zelje hraniti. Če se začne na površju kislega zelja delati plesnoba, vlij počasi na tekočino, ki stoji nad zeljem, pol litra žganja, predno jemlješ zelje iz kadi. Ako se to 3—4krat ponavlja, se zelje dobro ohrani ter dobi celo prijeten vinski okus.

Razne novice.

(Katoliško politično društvo) je imelo v Ljubljani dné 29. jan. svoj redni občni zbor, kateremu je predsedoval kanonik K. Klun. Načelnik društva je povdarjal v svojem nagovoru, da morajo katoli-

čane voditi povsod krščanska načela, kakor doma in v cerkvi, tako tudi v javnem življenju, kjer naj katoliki volijo le take može kot svoje poslance, ki bodo delovali za slovenskega naroda verske, narodne in

gospodarske pravice in koristi. — Tajnik društva A. Kalan je nato obširno poročal o delovanju društvenega odbora v preteklem letu. Iz tega poročila je razvideti, da je društvu že v prvem letu pristopilo mnogo udov, da je odbor napravil šest lepih, obilno obiskanih shodov in sicer tri v Ljubljani, tri pa zunaj Ljubljane v Št. Vidu, v Smedniku in na Dobrovi. — Blagajnik društva gosp. A. Klein je poročal, da je ugodno tudi denarno stanje društva; ker pa ima društvo veliko stroškov, zato je želeti, da se ga tudi v prihodnje spominjajo blagi rojaki ter mu zlasti z obilnim pristopom naklanjajo še večje gmotne podpore. — Društvu zamore pristopiti vsak polnoletni državljan, ki plača letnine 1 gl. in dobiva zato, ako želi, „Domoljuba“ brezplačno za celo leto. Naročniki „Domoljuba“ na Kranjskem torej pridenejo svoji naročnini na „Domoljuba“ samo 20 kr. in so udje katol. polit. društva. — V odbor so izvoljeni za l. 1891 ti-le gospodje: Oton Detela, Andr. Kalan, Ant. Klein, Karol Klun, J. Mathian, K. Pollak, Fr. Povše, Lud. Ravnihar, dr. J. Sušteršič, Ign. Žitnik, za namestnika pa gospoda: Fr. Peterca in Ant. Belec. — Želimo društvu v novem letu prav mnogo novih udov.

(Odločen korak.) Dne 18. jan. so v tukajšnjih župnijskih cerkvah pri sv. Jakobu, pri sv. Petru in pri oo. frančiškanih prečitali z lece naslednjo izjavo: „Dragi župljani! Sv. Oče papež so poslali okrožnico do vseh škofov in vernikov s prošnjo, naj bi te božične praznike se spomnili toliko milijonov revnih zamorcev ter jim pomagali z radovoljnimi darovi, da se rešijo iz trde sužnosti in nevere. Kakor drugod ste tudi Vi z veseljem spolnili to prošnjo sv. Očeta ter radovoljno položili svoje darove na oltar v ta blagi namen. Hvalo za to Vam bodo vedeli rešeni zamorci in Bog Vam bo povrnil to dobro delo usmiljenja. Pa sladko zavest tega dobrega dela Vam je ogrenilo hudobno pisanje ljubljanskega časnika „Slovenskega Naroda“, kateri z asramovaje govori o Vas kakor o „trejalih in trejalkah“, ki ste hodili gledat blagoslovljenega mura.“ Po naših (cesarskih) postavah Vaš duhovni pastir ne more nič storiti, da bi Vam dobil zadoščenja za tako psovanje, ali ker je bilo razžaljenje očitno, hočemo vsaj tudi očitno je z vso odločnostjo zavrniti. Vas pa prosimo, da zabranite temu listu razširjenje med družine in da prav goreče molite za spreobrnenje naših domačih sovražnikov sv. cerkve.

V Ljubljani na praznik presv. imena Jezusovega 18. januarija 1891.“

Pozdravljamo ta odločni korak ljubljanske duhovščine v obrambo vernih meščanov. Kdor pozna veliko in težavno nalogo duhovnih pastirjev na ljubljanskih župnijah, prepričan je, da so v skrajni

sili bili primorani oglasiti se zoper domače liberalce, ki skušajo s sramotanjem odvrnati ljudstvo od cerkvenih bogoslužnih opravil. Uzaljeni čut vernih meščanov je terjal zadoščenja, in kar so duhovni pastirji mogli in morali storiti, to so storili.

(Ljubljansko civilno prebivalstvo) znaša sedaj 27.547 ljudij, to je za 2929 ali za 11.89% več kot l. 1880. I. (šolski) oddelek šteje 3971 ljudij, to je za 290 ali 7.88% več; II. (šentjakovski) 6417, to je za 114 ali za 1.75% manj; III. (dvorni) oddelek 8007, to je za 1053 ali za 15.14% več; IV. (železniški) oddelek 7696, to je za 1523 ali za 24.67% več; V. (skupina predkrajev) oddelek 1456, to je za 177 ali za 13.84% več nego l. 1880. — Podatki še niso zanesljivi, ker utegne revizija dognati druge končne številke.

(Najvišje potrjenje) je dobil sklep deželnega zbora kranjskega, da se bodo l. 1891. pobirale sledeče priklade: 40% priklade na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa; od porabljenih likerjev in vseh poslanih opojnih tekočin po 6 gl. od hektolitra; od vseh porabljenih žganih opojnih tekočin po stopinjah 100delnega alkohometra za vsako stopinjo 18 kr.; 28% priklado na vso svoto neposrednih davkov z državnimi prikladami.

(Nevarno je zbolel), kakor se nam poroča iz Ptuja, č. g. Stanko Prus, ki je bil 12 let obče priljubljen kapelan pri sv. Petru in Pavlu v Ptuj, sedaj pa v Neunkirchenu na Avstrijskem. Prijateljem in znaneem priporoča se v molitev.

(V ljubljansko mesto) se je v teku leta 1890 sledeče blago vpeljalo in zadecalo: 3679 litrov ruma, rozolja, likéra, 1073 hektolitrov spirita, 584 hektolitrov žganja, 17.624 hektolitrov vina, 2391 hektolitrov vinskega mošta, 19 hektolitrov sadnega mošta, 18.362 hektolitrov piva, 981 hektolitrov kisa, 3824 volov, krav, bikov in nad leto starih telet, 7184 telet, 3079 ovac, ovnov, kôz, kozlov in kostrunov, 2494 jagnjet, kozličkov in mladih prašičev, 249 prašičkov od 5—19½ kg, 7202 prašiča, 538 metr. stotov svežega mesa, salam in klobas, 17.056 puranov, gosij in kopunov, 47.645 parov kokošij in golobov, 1 jelen, 249 srn in divjih kôz, 2371 tajcev, 163 kg rudeče in črne divjačine, 188 fazanov, divjih petelinov in ruševcev, 307 jerebic in kljunčev, 19 lis, 5498 kg rib lupinaric in sardin, 15.045 kg belic, rakov, polžev in žab, 1541 metr. stotov riža, 50.284 metr. stotov moke, 5839 metr. stotov ovasa, 30.424 metr. stotov sena, slame in otrobbv, 286 metr. stotov zelenjadi, 10.444 metr. stotov svežega sadja, 401 metr. stot suhega sadja, 666 metr. stotov masla in sveč, 41 metr. stotov masti in boja, 405 metr. stotov svinjske masti, 346 metr. stotov

mila, 411 metr. stotov sira, 1,456.350 jajc, 1547 metr. stotov konopnega, lanenega in goršičnega olja, 95 metr. centov oljčnega (laškega) olja, 35.763 kubičnih metrov trdih drv, 11.201 kubičnih metrov mehkih drv, 1607 metr. stotov oglja, 232.266 metr. stotov premoga in koksa.

(Prenavdušen Kneippovec.) Iz Radovljice se nam poroča: V tem preostrem mrazu je pač predrzno stavo naredil tukajšnji posestnik J. O. z J. K. V veseli družbi je namreč stavil 100 gld., da stoji pol ure v Savi. Takoj izročita oba po 100 gld. pričam, Kneippovec gré stat v mrzlo Savo, družba pa gledat nenavadni prizor. In res, O—u Sava ni bila premrzla, ker pomudil se je v njej še pet minut čez pol ure in zaslužil stotak. Ali pa ne bo O. še obžaloval prostovoljne kopelji v ledeni vodi!

(S Pivke) se nam poroča: Večdnevna burja nam je nanesele snega velikanske kupe po cestah in drugih potih. Tukajšnje prebivalstvo se mnogo bavi z vožnjo, mnogim je to glavni zaslužek. Zametje pa so za več dni ustavili vožnjo in pomnožili bēdo v trdi zimi. Vendar pa se premalo stori za redno razkidavanje snega, osobito na cesti, ki veže Šent-peter-Knežak-Trnovo; isto velja tudi o občinskih potih od vasi do vasi. Županstva navadno ukažejo, naj gredó ljudje gaz delat, toda vsi ne poslušajo ukaza, in tako ostanejo posamezni deli cest in potov nepredrti. Če po noči voznik zaide v take kupe, gorjé njemu in živini.

(Iz Vipavske doline.) Beremo tožbe o hudem mrazu in velikem snegu. Naši ljudje se pa še bolj pritožujejo radi pomanjkanja vode. Mlini, pile (žage), tovarne le po malem delujejo. Hribovcem pa se še huje godi. Te dni mi je pravil premožen kmet: 12 glav goveje živine imam v hlevu in napajati jo moramo vsak dan dvakrat. A kako? Vodnjak smo izpraznili, ker že toliko časa ni bilo ne dežja ne južnega vremena, studencev nimamo, luže so usahnile in zamrznile. Ne ostaje drugzega, kakor topiti sneg. Slehrni dan imamo trije možaki nekaj ur dovolj dela, da nanosimo snega v kotel in napolnimo z vodo sod, da ima družina in živina za vsakdanjo potrebo. Bog nam pošlji že kmalu jug ali dež! Tako je vzdihnil kmet, katerega že mesec dni zdržuje jednak posel od drugzega dela. y.

(Za pogorelce) je deželni odbor kranjski dovolil, in sicer v Kleniku na Notranjskem 450 gld., v Bojancih na Belokranjskem 300 gld., v Babnigoric 250 gld., v Bučah pri Tuhinju 150 gld., v Sp. Dajnah 300 gld., v Nadlesku pri Ložu 600 gld.

(Za poškodovane po toči) je deželni odbor dovolil v občini Kilovče 250 gld.; v Zapotnici, Breznici, Gaberku, Gabrovem, Logu, Brodih in pri sv. Florijanu občine škotjeloške 200 gld.; v Gozdu,

Malempolju, Križnigori in Zagolču nad Vipavo 300 gld. Za poškodovane po različnih uimih je dovolil 420 gld.

(Mlad tat.) S Prežganja se nam poroča: V četrtek dné 22. t. m. zjutraj je razkazoval tukajšnji gosp. župnik možém krajnega šolskega svēta račune nove šole. V sobo stopi mlad človek proseč miloščine. Ko dobi kos kruha, steče iz župnišča. Takoj pa zvé gosp. župnik, da je zlikovec prišel po stopnicah iz prvega nadstropja, predno je pri tleh stopil v sobo. Gosp. župnik gré pogledat v svojo spalno sobo in se prepriča, da mu je odnesel denar, katerega je prejšnji večer položil na mizo. Župnik hitro pošlje posle za tatom. Zviti potepuh obrnil se je proti Litiji, pa kmalu zapustil okrajno cesto, korakal po debelem snegu v dolino Reko in da bi zmešal sled, šel je večinoma po vodi, akoravno mu je bila čez kolena. Ko pa začuti zasledovalce, spusti se v tek po snegu proti Velikemu Trebelevemu. Tu se skriva v neki čebelnjak, kjer ga primejo in pripeljejo na Prežganje. Iz knjižice je razvidno, da je mladi postopač petnajstletni Janez Trelic iz Ljubljane, kjer je pet let obiskaval ljudsko šolo. Klatil se je že nekaj tednov po prežganjski okolici. Njegovi odgovori na razna vprašanja kažejo popolnoma sprideno srce. Oddali so ga orožnikom. Mladini pač manka strahu božjega.

(Tržna cena v Mariboru.) Pšenica 6 gl. 55 kr., rž 5 gld. — kr., ječmen 5 gld. 5 kr., oves 3 gld. 70 kr., koruza 5 gld. 70 kr., proso 5 gld. 20 kr., hajdina 5 gld. 10 kr., krompir 2 gl. 30 kr., vse po hektolitru; kilo riže 28 kr., sladkorja 34 kr., suhih sljiv 28 kr., čebula 7 kr., liter mleka svežega 10 kr., posnetega 8 kr.; svinjske mašče 64 kr., slanine (špeha) sveže 48 kr., povojene 65 kr., puter 90 kr., jajce 4 kr.

(Med norci.) Norišnica v Glasgovo je znana kot izvrstna naprava po vsej Evropi. Tako veljavo ji je pridobil zdravnik dr. Rajnhav. Vedel si je pridobiti zaupanje svojih bolnikov; vendar ga je izučila strašna poskušnja, da norcem ne sme ničesar zapati. Nekateri norci so se namreč pritožili zdravniku, da imajo zelo slabo juho; zdravnik nezadovoljnejšem ukaže iti v kuhinjo, da bo vpričo njih pokusil jed. V velikem kotlu vrela je juha; jeden norcev jel je gledati zdravnika ter mu rekel: „Doktor jaz bi že vedel, kako li juho zboljšati.“ — „No, kako?“ pravi zdravnik. — Norec, mož-korenjak, potrka precj rejenemu doktorju na trebuh, rekoč: „Vi imate masti dovolj; ako Vas vržemo v kotel, imeli bomo danes izvrstno juho.“ Štirje drugi norci so se zakrohotali in zgrabili so zdravnika; razven staroga kuharja ni bilo nikogar v kuhinji. Že je visel nad kotlom, vendar ni izgubil zavesti, zato

zavpije: „Stojte, prijatelji, sicer si bote danes popolno pokazali svojo juho!“ — To je pomagalo; norci ga spusté na tla, a ga ne izpusté iz rók. — On jim reče: „Res je sicer, da bi vam moje meso dalo okusno juho, vendar pomislite, jaz imam obleko, umazane čevlje, to bi pokvarilo juho; počakajte za trenotek, da se slečem.“ V tem pa so prišli pazniki ter rešili zdravnika grozne smrti.

Vsem

kmetovalcem, trgovcem in obrtnikom in sploh vsem, ki želé to ali ono stvar spečati ali pa kupiti, priporočamo, naj naznanjajo to v

„DOMOLJUBU“

ki je za to najbolj pripraven, ker je med vsemi slovenskimi listi najbolj razširjen in ima svoje bralce med vsemi stanovi.

Tržne cene v Ljubljani

dne 4. februarja.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	89	Špeh povejen, kgr.	—	64
Rež,	5	20	Surovo maslo,	—	70
Jčmen,	5	36	Jajce, jedno	—	3
Oves,	3	25	Mleko, liter	—	8
Ajda,	5	20	Goveje meso, kgr.	—	60
Proso,	5	4	Telečje	—	62
Koruza,	5	26	Svinjsko	—	54
Krompir,	4	41	Koštranovo	—	40
Leča,	12	—	Pišanec	—	65
Grah,	14	—	Golob	—	22
Pizol,	10	—	Seno, 100 kgr.	1	96
Maslo,	kgr.	88	Slama,	1	96
Mast,	—	66	Drva trda, 4 mtr.	7	26
Špeh svež,	—	52	„ mehka,	4	80

(Svojim p. n. dopisnikom.) Naši dopisniki nam nam ne zamerijo, ker je zaostalo mnogo dopisov; volitve v državni zbor so sedaj najvažnejše, zato mora drugo počakati.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 19. februarja.

Čvrstega in zdravega

učenca,

ki se želi izučiti kovaškega, sprejme takoj

Frane Šiška,

kovaški in podkovski mojster v Ljubljani,
(Marije Terezije cesta št. 6.)

(1)

Loterijske srečke.

Brno	4. februarja:	71,	16,	8,	38,	20.
Praga	28. januarja:	53,	21,	8,	22,	52.
Gradec	31. januarja:	3,	7,	40,	21,	82.
Linc	24. januarja:	28,	7,	52,	20,	27.
Trst	24. januarja:	10,	72,	36,	28,	81.
Dunaj	31. januarja:	88,	42,	73,	48,	10.

pripravljena od lekarja GABB. PICCOLI-ja v Ljubljani, je uplívno zdravilo, katero krepi želodec, mehča, čisti, odpravlja slato žilo in odganja gliste.

Sestavljena je iz zdravilnih, v rastlinstvo spadajočih snovij ter ni nikako drastično učinkujoče, marveč lahko, delovanje organov urejajoče zdravilo, katero organizmu kar nič ne škoduje, če se prav delj časa rabi. (60—6)

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v skatljah po 12 steklenic za gl. 136; po 24 za gl. 260; po 36 za gl. 384; po 44 za gl. 426; po 55 za gl. 526; po 110 za gl. 1030; po 550 za 50 gl.

Dobiva se v steklenicah po 10 kr. le v Ljubljani v lekarni „Pri angelju“, Dunajska cesta, v steklenicah po 15 kr. prodaja se skoro v vseh tu- in inozemskih lekarnah. (60—19)

Domača tvrdka!

Fr. Petrič,

6 Špitalske ulice V LJUBLJANI Špitalske ulice 6
(poleg Lingerjeve ulice)

priporoča svojo bogato zalogo

najraznovrstnejšega modnega in kramarskega blaga,

posebej še

sukno za moške in ženske obleke

dalje močno, lepo **volneno blago dvojne širokosti meter od 50 kr. više.**

Največja izbira najcenejših **robcev za na glavo svilnatih, volnenih** v najrazličnejših bojah, dalje **platno, kotonina, hlačevina, volneno blago belo in barvano.**

Najnižje cene!

(10—7)

Na prodaj je za nizko ceno
dobro ohranjena, nepovarjena

železna blagajnica v obliki skrinje,

pripadna za cerkvena oskrbnitva, gg. župnike, upravitelje itd.

Blagajnica je 80 cm dolga, 56 cm globoka in stranska širina je 56 cm.

Cena se izve in na ogled je postavljena blagajnica v delavnici ključarja Jos. Reberka v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13. (1)

Najcenejši, najboljši, preskušen, rujavi lesni pomaz

BARTEL-ov izvirni carbolineum

varuje trajno (16-16)

pomazane plotove, kolarnice, skladišča, vozove, gospodarsko orodje, tla itd. pred gnjilobo, glivami, oštorjenjem in žuželkami. V hlevih razkušuje.

1 kgr. zadosta za 6 kvadratnih metrov. Pregled brezplačno. Kakovost neprekošeno zagotovljena. 5 kgr. 1.50 gld., 100 kgr. 18 gld. Dunaj.

Najcenejša karbolna mila, karbolna sapo, kolomaz.

Mihael Barthel in drugovi,

kemijarska tovarna v Ratibonci in na Dunaji, K. kraj, Keplerstrasse Nr. 20. (Ustanovljena 1781.)

Zaloga imata brata Eberl v Ljubljani.

„Zam gold.
Reichsapfel“

P. PSERHOFER-ja

„pri zlatem
drž. jabolku“

lekarna na Dunaji,

(10-6)

L., Singerstrasse števil. 15.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, so staroznano zdravilno sredstvo. — Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloga tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh kroglic velja: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovanj pošiljati po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnine prosto pošiljati: 1 zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoja 3 gld. 35 kr., 4 zavoja 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne more odposlati.)

Prosi se, da se zahtevajo izrecno:

„J. Pserhofer-ja kri čistilne kroglice“

in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski počrk J. Pserhofer in sicer v rudi ali v barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferja, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljati 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitomu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr.

Ameriška maža za protin, 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nog, cena škatljici 50 kr., s frankovano pošiljati 75 kr.

Balzam za gušo, 1 flakon 40 kr., s frankovano pošiljati 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice), proti sprijenemu želodcu, slabej prebavljivosti itd. 1 steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam, 1 steklenica 50 kr.

Fijakarski prašek, proti kašlju itd. 1 škatljica 35 kr., s frankovano pošiljati 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferja, najbolje sredstvo za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld.

Univerzalni oblič prof. Steudel-a, domače sredstvo proti ranam, oteklina, itd. 1 lonček 50 kr. s frank. pošiljat. 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullrich-a. Izvrstno domače zdravilo proti vsem posledicam slabega prebavljenja. 1 paket 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbijo.

Pošiljati po pošti svrše se najhitreje proti predpošiljati zneska, večje pa tudi proti povzetju.

Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaznici), je poština dosti nižja nego pri pošiljatih s povzetjem.

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri G. Ploceh-ju.